

Thema 7. Verhuizen naar een ander land.

Op zoek naar werk.

In Nederland wonen veel mensen uit een ander land. Dat kun je in deze straat duidelijk zien. Hamid komt uit Turkije, maar hij woont al meer dan veertig jaar in Nederland. In 1965 vertrok hij uit Turkije. sindsdien is er in zijn leven veel veranderd.

Schaapherder in Turkije

Toen Hamid jaar oud was, werd hij schaapherder. Net zoals zijn vader en broer. Ander werk was er niet in het plaatsje Ilica waar Hamid woonde. Ilica is een bergdorp in het oosten van Turkije. Er is weinig welvaart. De mensen die er wonen zijn arm. De huizen zijn slecht. Er is geen waterleiding en er zijn bijna geen winkels. Omdat het hoog in de bergen altijd koud is, groeit er alleen gras en mos. Veertig jaar geleden waren er nog nauwelijks wegen of scholen in het gebied. Hamid kon na de lagere school niet verder leren. Daarvoor was geen geld. Daarom werd hij herder. Zes jaar lang trok hij met zijn schapen over de winderige, kale bergweiden, op zoek naar voedsel voor de dieren.

12

t

Naar een ver, vreemd land

Op een middag in 1965 kwam er een buitenlander op het dorpsplein van Ilica. Hij

vertelde dat er in een ver land in West-Europa veel werk in fabrieken was. Voor dat werk werden jonge, sterke mannen gezocht, die dat werk wel een paar jaar wilden doen. De man zei dat het fabriekswerk goed betaald werd. Iedere maand zou er geld overblijven om naar Turkije te sturen. Hamid twijfelde niet lang. Samen met zes andere jonge mannen uit het dorp emigreerde hij naar Nederland. Zo

heet dat als je verhuist naar een ander land. Mensen die in een ander land gaan wonen, worden ook wel migranten genoemd.

Gast in de fabriek

Hamid vond de eerste jaren in Nederland vreselijk. Samen met andere jongemannen uit zijn dorp woonde hij in één kamer in Rotterdam. In die stad stond ook de fabriek waar ze aan het werk gingen. Hamid kon maar moeilijk wennen aan het leven in de grote stad, het zware werk in de fabriek en de regenachtige zomers. Bovendien miste hij zijn familie. Nederlands hoefde hij niet te leren. De opzichter in de fabriek sprak een beetje Turks. En het was toch de bedoeling dat Hamid na een paar jaar weer terug zou gaan naar Turkije. Daarom werden arbeiders uit andere landen gastarbeiders genoemd. Maar Hamid bleef in Nederland wonen. Net als sommige andere gastarbeiders. Intussen hadden zijn ouders in Ilica een bruid gezocht voor Hamid. In 1975 trouwde Hamid met Amira. Hij nam haar mee naar Nederland. Samen kregen ze hier vijf kinderen.

Allemaal allochtonen?

Hamid woont nu ruim 40 jaar in Nederland, Amira ruim 30 jaar. Ze zijn de trotse opa

e n oma van veertien kleinkinderen. Hamid en Amira hebben nog steeds moeite met het Nederlands. Maar hun kinderen en kleinkinderen spreken de taal vloeiend. Buitenlanders die hier komen wonen, worden ook wel allochtonen genoemd. Een allochtoon is iemand die niet in Nederland is geboren. Of iemand van wie op zijn

minst één van de ouders niet in Nederland is geboren. Hamid en Amira zijn dus allochtonen. Maar hoe zit dat met hun kinderen en kleinkinderen? En-wat ben jij?

Naar Alstätte

Martine woont sinds een jaar net over de grens in Duitsland. Vroeger woonde ze met haar ouders en broertje aan de andere kant van de grens: in het Nederlandse Haaksbergen. Hun huis in Haaksbergen was wel gezellig, maar niet zo groot. Een vrijstaand huis, met een garage en grote tuin, daar droomden haar ouders al jaren van.

In Haaksbergen en omgeving staan genoeg van zulke huizen, maar die zijn erg duur. Daarom keken haar ouders ook eens over de grens. In dat deel van Duitsland zijn de huizen veel goedkoper en ze zijn niet zo dicht bij elkaar gebouwd. Toen haar ouders een mooi en betaalbaar huis in Alstätte zagen, was de beslissing snel genomen.

Käsekopf

Martine voelt zich helemaal thuis in Alstätte. Op het weiland achter hun huis heeft ze sinds kort haar eigen pony. Maar, er zijn ook minder leuke dingen. Martine kan niet

meer op de fiets naar haar school in Haaksbergen. Dat is te ver. Daarom rijdt ze elke ochtend met haar vader mee, die in Haaksbergen werkt. Haar vader is een grensforens. Zo wordt iemand genoemd die elke dag de grens oversteekt om in een ander land te werken. 's Middags haalt haar moeder haar weer op: Er rijdt geen bus tussen Haaksbergen en Altstätte.

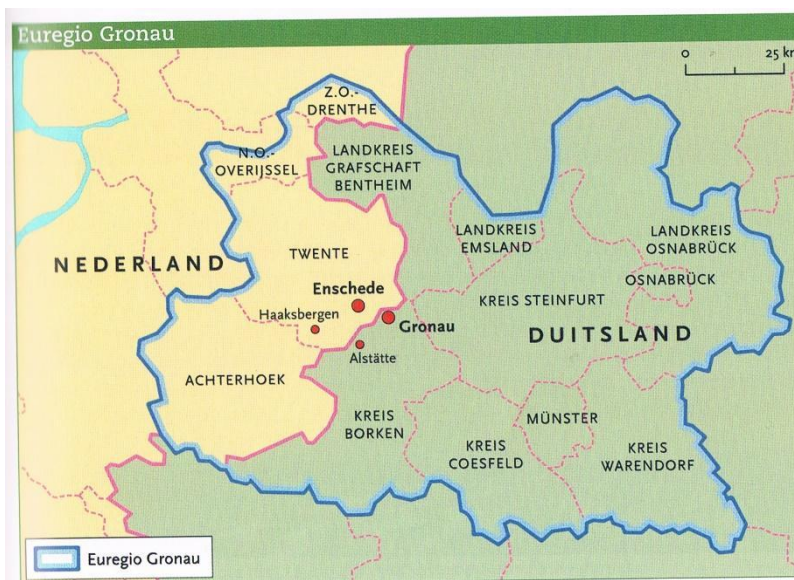
In Altstätte wonen nog veel meer Nederlandse grensforenzen. Dat vindt Martine wel prettig. Met haar buurmeisjes kan ze gewoon Nederlands praten. Duits spreken lukt ook al aardig. Maar soms plagen de Duitse kinderen haar met haar uitspraak. 'Käsekopf!' zeggen ze dan, 'Kaaskop!' Daardoor voelt Martine zich in Duitsland soms toch wel een buitenbeentje.

Een heel gedoe

Emigreren van Nederland naar Duitsland was een heel gedoe. Martine en haar familie moesten zich melden bij het kantoor van de vreemdelingendienst. Daar moesten ze urenlang wachten. Vervolgens wilde een Duitse meneer daar alles van hen weten: wat voor werk haar ouders deden, hoeveel geld ze verdienden, waar ze gingen wonen en waarom. Martine vond het maar raar. Duitsland en Nederland horen toch allebei bij de Europese Unie? Ze had juist geleerd dat alle Europeanen dezelfde rechten hebben. Waarom werden ze dan als vreemdelingen behandeld? Wekenlang zaten haar ouders elke avond over ingewikkelde formulieren gebogen. Alles wordt in Duitsland anders geregeld dan in Nederland.

Euregio

Gelukkig hoefden ze niet alles zelf uit te zoeken. Een mevrouw van de euregio hielp hen met alle vragen die ze hadden. Een euregio is een gebied rondom de grens waarin veel wordt samengewerkt. De mensen, bedrijven en gemeenten in de euregio proberen elkaar over de grens heen zo goed mogelijk te helpen. Als ze in Twente geen timmerman of arts kunnen vinden, wordt er een in Duitsland gezocht. Ook brengt de euregio de mensen uit beide landen

met elkaar in contact. Martine gaat volgende week met haar Nederlandse klas een dag naar school in Altstätte. Daar hebben ze met de Duitse kinderen een project over het milieu. Zouden zij een schoon milieu net zo belangrijk vinden als Martine en haar klasgenootjes?

Koud en nat

Meneer en mevrouw Hendriks zijn met pensioen. Ze zijn allebei net 60 geworden en hoeven niet meer te werken. Mevrouw Hendriks heeft al een paar jaar last van reuma. Door deze ziekte doen haar gewrichten vaak pijn. Vooral tijdens de koude, vochtige winters in Nederland. Daarom zijn meneer en mevrouw Hendriks naar Spanje verhuisd. Aan de kust hebben ze een appartement gekocht. In het dorp Alfaz del Pi. Sinds ze daar wonen, heeft mevrouw Hendriks veel minder pijn. Dankzij de warmte. En meneer Hendriks? Die vermaakt zich prima.

Costa Neerlandica!

Erg eenzaam voelen meneer en mevrouw Hendriks zich niet aan de Spaanse kust. Ieder jaar emigreren een paar duizend Nederlanders naar Spanje. Vooral veel oudere mensen. Ze werken niet meer en verruilen de regen voor de zon. De meesten kiezen voor de Costa Blanca. Dat doen ze niet alleen omdat dat kustgebied

erg mooi en zonnig is. Ze doen het ook, omdat er veel andere Nederlanders wonen. Zo zijn de vroegere burens van meneer en mevrouw Hendriks een paar jaar geleden al naar de Costa Blanca verhuisd. Zij vertelden steeds weer hoe lekker warm en gezellig het daar was. Door hun verhalen besloten meneer en mevrouw Hendriks zelf ook naar dat gebied in Spanje te emigreren. Sommige ouderen

overwinteren alleen in Spanje. Net als trekvogels vliegen zij elke herfst naar het zuiden en komen ze in het voorjaar weer terug naar Nederland. De Spaanse zomers, met temperaturen boven de 40 graden, vinden zij te heet. En ze kunnen hun kinderen en kleinkinderen niet zo lang missen.

Siësta en Sinterklaas

Het dorp Alfaz del Pi is een stukje Nederland in Spanje. Er is een Nederlandse bakker, een Nederlandse slager en ook in de andere winkels kun je meestal gewoon in het Nederlands bestellen. Elke dag gaat mevrouw Hendriks naar de fysiotherapeut. Ook hij spreekt Nederlands. Bovendien heeft hij veel tijd voor haar. Alles gaat in Spanje veel rustiger dan in Nederland. Dat bevalt de meeste Nederlanders wel, net als de siësta, het middagslaapje. Maar ze vergeten de Nederlandse gewoontes niet.

Verpleging in Spanje

Hoe zie je dat in dit gebied Nederlanders wonen? De Spanjaarden zijn erg blij met al deze oudere migranten. Want ze geven veel geld uit. Daar verdienen veel Spanjaarden aan. In hoog tempo worden nieuwe appartementen en golfbanen aangelegd. De laatste jaren verschijnen er aan de kusten ook steeds meer bejaardenhuizen en verpleeghuizen. In Nederland zijn deze tehuizen overvol. Daarom moedigen Nederlandse verzekeringsmaatschappijen oude mensen aan om zich in Spanje te laten verzorgen. Artsen en verpleegkundigen zijn in Spanje veel goedkoper dan in Nederland.

Een nieuw land

Duizenden jaren lang woonden er in Noord-Amerika alleen indianen. Zij leefden in s

tammen bij elkaar. Ze jaagden op herten en bizonen en visten op zalm. En ze verbouwden pompoenen en maïs.

Noord-Amerika was een groot werelddeel met heel veel ruimte. Tussen 1750 en 1920 veranderde er veel. In die periode verhuisden miljoenen mensen van Europa naar Noord-Amerika. De meeste migranten vluchtten voor de honger, de armoede en de vele oorlogen in Europa. Ze

hadden allemaal dezelfde droom: een nieuw leven opbouwen in een nieuw werelddeel met heel veel grond.

Vrijheid en ruimte

In Amerika waren de migranten vrij om te gaan en te staan waar ze wilden. Er was meer dan genoeg ruimte om te verbouwen. Iedere Europeaan die in Amerika aankwam kreeg gratis een stuk grond van 26 hectare (40 voetbalvelden)!

De migranten hielden geen rekening met de Indianen. Die werden gedood of naar onvruchtbare gebieden verdreven. Deze gebieden worden reservaten genoemd. Tegenwoordig wonen nog veel indianen in deze reservaten. De Verenigde Staten van Amerika (VS) is het land met de meeste migranten van de wereld. Bijna iedere Amerikaan is een migrant, of is een nakomeling van een migrant.

Hoge lonen in de VS

De VS is een van de rijkste landen op de wereld. Veel mensen wonen in grote huizen. Ze hebben goede banen waarmee ze veel geld verdienen. Dat is in Mexico wel anders. Mexico is een arm land dat aan het zuiden van de VS grenst. In Mexico wonen veel mensen, maar er is maar weinig werk. En het werk dat er is, wordt slecht betaald. Daarom steken iedere ochtend meer dan 200.000 Mexicanen de grens over

om in de Verenigde Staten te werken. 's Avonds gaan ze weer terug naar Mexico. Zij hebben van de Amerikaanse regering toestemming gekregen om in de VS te werken. Maar niet alle Mexicanen krijgen toestemming. Daarom steken velen stiekem de grens over. Zij werken illegaal in de VS.

Zon en zee

De VS is ongeveer net zo groot als Europa. Het is verdeeld in 50 gebieden die staten worden genoemd. Daarom heet het land ook: Verenigde Staten van Amerika.

Amerikanen verhuizen veel. Gemiddeld wel twintig keer in hun leven. De meeste

Amerikanen verhuizen niet naar een ander land, maar naar een andere staat. Dat heet binnenlandse migratie. De laatste 20 jaar migreren vooral veel oudere Amerikanen naar de staten in het zuiden. Daar is het bijna altijd mooi weer. In de staat Florida zijn complete steden alleen voor bejaarden gebouwd. De ouderen hebben daar alles wat ze

wensen: een gezondheidscentrum, golfbanen, zwembaden en rust. Voetballende kinderen zijn er verboden!